

Statistische cijfers over legtijd en pleegouders van de koekoek, *Cuculus c. canorus* L.

(met 1 tabel)

DOOR

W. HELLEBREKERS.

In elk ornithologisch werk staan min of meer uitvoerige vermeldingen over legtijd en pleegouders van de koekoek. Zover ik echter heb kunnen nagaan bestaan er weinig of geen statistische cijfers over deze gegevens. Ik heb gemeend nuttig werk te doen om de mij beschikbaar staande gegevens meer statistisch te verwerken, hoewel het totaal aantal mij bekende legfels nog te gering is om enige conclusie te trekken. Op deze gegevens zal echter misschien verder gebouwd kunnen worden. Zij omvatten de collecties van het Rijksmuseum van Nat. Historie te Leiden, van de Vries, Kleyn en de mijne. Naast de gegevens over de nederlandsche koekoekseieren heb ik vermeld de data betreffende de buitenlandse. Deze zijn in de diverse kolommen en in de aanvullingskolommen van begin Mei en Juli steeds rechts aangegeven. In deze laatste kolommen betekent bijv. 6/5: 6 Mei; 2/7: 2 Juli, enz.

Wij zien in de eerste plaats, dat van de 126 inlandse legfels met koekoekseieren er 26 (20,8 %) van de kleine karekiet zijn, waarbij natuurlijk in aanmerking genomen moet worden, dat deze legfels veel gemakkelijker te vinden zijn dan die van de meeste andere vogels.

8 (6,4 %) van kneu, grasmus en gekraagde roodstaart

7 (5,6 %) van gele en witte kwikstaart.

Van de buitenlandse legfels springen naar voren die van de roodborst (vnl. uit Engeland), de klauwier (vnl. uit Duitsland en Bohemen), de graspieper (vnl. uit Engeland) en de heggemus (ook uit Engeland).

Het is opvallend, dat bij zo'n gewone broedvogel als de roodborst slechts één nederlands koekoeksei is gevonden (Leids museum, 1908).

Wat de broedtijd aangaat vallen er in de verschillende decaden:

	1/10 Mei	11/20 Mei	21/31 Mei	1/10 Juni	11/20 Juni	21/30 Juni	Juli
Kl. karekiet	0	0	7	5	12	2	0
Kneu	0	1	2	1	1	3	0
Grasmus	1 ¹⁾	0	2	2	0	2	1
Gele kwikstaart	0	1	3	1	0	1	1
Witte „	0	0	0	4	1	1	1
Gekr. roodstaart	0	4	2	1	1	0	0
Tapuit	0	0	5	0	1	4 ²⁾	0

Hierbij valt op:

1e. De kl. karekiet broedt gewoonlijk pas in Juni, doch reeds 7 legfels met een koekoeksei (29 %) stammen uit de derde decade van Mei.

¹⁾ geen verkeerde datering?

²⁾ 4-legsel ex coll. K o c h.

2e. De kneu is een betrekkelijk vroege broedvogel, doch het eerste legsel met een koekoeksei is pas van 17 Mei.

3e. De gele kwikstaart is een late broedvogel, doch werden reeds vier legfels met een koekoeksei vóór 31 Mei gevonden (59 %).

Ik zal mij er zeer over verheugen, indien deze voorlopige lijst de lezers er toe zal brengen mij successievelijk nog zoveel mogelijk gegevens, ook uit dagboeken, notities enz., te doen toekomen.

Delft, 3 Juli 1942.

Oölogische en nidologische mededeelingen, 1942, 2

DOOR

Tsj. Gs. DE VRIES.

Vlaamsche gaai, *Garrulus glandarius* subsp., broedende in een oud eksternest.

Op 4 Mei van het vorig jaar vond ik in de duinen van Wassenaar een 7-legsel van een ekster in een $\pm$ 10 tot 12 m hoge berk. Op 10 Mei van dit jaar weer langs dezen boom komend, vloog er een gaai vanaf. Het nest bleek 4 onbebroede eieren te bevatten. Ik heb noch in de hollandsche, noch in de engelsche of duitsche litteratuur iets kunnen vinden over het broeden van gaaien in vreemde nesten. (W. Hellebrekers).

Ook mij is daarvan geen voorbeeld bekend.

(de V.).

Abnormaal kleine eieren van de vlaamsche gaai, *Garrulus glandarius* subsp.

Op 20 Mei vond Bouma bij Arcen een 5-legsel, waarvan de eieren zeer klein zijn: gemiddeld 28.6×23.2 ; min. 27.5×21.6 en 28.1×20.6 . Minimum, volgens de „Ned. Vogels”, 29×21 . Gewicht gem. 408 mg; min. 375 mg. Volgens de „Ned. Vogels”, 456 mg. (W. Hellebrekers).

Een laag-geplaatst nest van den wielewaal, *Oriolus o. oriolus* (L.).

Op 6 Juni vond ik, of beter gezegd mijn zoon, een nest bij de Akkerdijksche plasjes op manshoogte, $\pm$ 1.70 m; men kon dus in het nest kijken. Wel een zeer lage plaats. Op 14 Juni bevatte het drie eieren.

(W. Hellebrekers).

Dergelijke laaghangende nesten komen vaker voor. Zie o.a. Hartert, „Die Vögel der pal. Fauna”, I, p. 53. (de V.).

Broedgevallen van den grauwen klauwier, *Lanius c. collurio* L.

Ik heb het vorig jaar mededeling gedaan van het vinden van het nest van een grauwen klauwier in de duinen van Wassenaar (nadat het $\pm$ 20 jaar geleden was, dat ik een nest had gevonden!), doch dit jaar kan ik melding maken van vier nesten:

Eén met één ei op 18 Mei ten Z.O. van Valkenswaard;

Eén met zes eieren op 23 Mei bij de Wassenaarsche straatweg (met een ei van een nachtegaal!);